

LELB Virsvaldei,

LELB Baznīcas tiesību nozarei

Valkā, 2022.gada 15.februārī.

Priekšlikumi par nepieciešamie labojumi "Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Satversmē"

LELB Satversmē ir fiksēts draudžu pārvaldības struktūras modelis, tomēr draudzes dzīve gadu gaitā mainās un tāpēc arī LELB Satversmē ir jāveic izmaiņas, lai atvieglotu un padarītu atbilstošu faktiskai situācijai draudzēs, bez tam draudžu dzīve ir ļoti atšķirīga lielajās pilsētās un mazākos lauku ciemos un tāpēc draudzes pārvaldes modelim šajās vietās vajadzētu būt atšķirīgam. Satversmē definētais pārvaldes struktūras modelis ar divpakāpju pārvaldi (sapulce ievēl padomi un padome ievēl valdi) ir paredzēts un attaisnojams lielām draudzēm, tomēr skaitliski mazās draudzes Latvijā ir daudz vairāk par lielajām draudzēm. Tendences liecina - draudzes locekļu skaits draudzēs sarūk, un tas manuprāt spiež reaģēt un pārskatīt draudžu pārvaldes modeli.

Piedāvātie labojumi ir paredzēti, lai diferencētu administratīvās prasības draudzes pārvaldei un atvieglotu mazo draudžu pārvaldi. Sastopamies ar situāciju, kad ir neiespējami izpildīt esošās prasības un cilvēki ir ilgstoši jāpierunā, jālūdzas, lai varētu izpildīt formālu prasību pēc minimāli 5 padomes locekļiem, bet reālu darbu bieži vien viens vai divi pensionēti draudzes locekļi, bet pārējie formāli, jo pierunāti, "skaitās" jeb aizpilda padomes locekļu vietas, tāpēc ka to pieprasa Satversme un izmisīgi viņiem lūdzis mācītājs. Grūti saskatīt argumentus un pamatot, kāpēc draudzei ar 1000 vai 500 locekļiem un draudzei, piemēram, ar 25 locekļiem uzliktas identiskas administratīvās procedūras, jo tas rada nesamērīgu un nevajadzīgu apgrūtinājumu tieši mazajām draudzēm. Pa vidu starp Virsvaldi kā noteikumu uzraugu un mazo ciema draudzi ķīlnieks ir draudzes mācītājs, kuram jāizpilda Satversmes prasības, bet vietējie apstākļi, ar varbūt 5 sirmgalvjēm - regulārajiem Dievkalpojumu apmeklētājiem, to neļauj.

Kā pretargumentu esmu dzirdējis: "Satversmes piedāvātā iespējas apvienojoties vairākām draudzēm veidot kopīgu pārvaldi", tomēr šī ir teorētiska konstrukcija un praksē nedarbojas. Man zināms viens precedents, kur divām draudzēm ir viena kopīga pārvaldes komisija, kuru vada pats mācītājs. Iemesli tam, kāpēc šī konstrukcija negūst realizāciju, ir vairāki, to vidū trūcīgais materiālais nodrošinājums, ētiskie principi (Baznīca citā pilsētā vai ciemā nav mūsu, bet ir sveša) un citu šķēršļu vidū ir arī attālums starp draudzēm, kas nereti ir vairāki desmiti kilometru, kas īpaši rudenos un pavasaros ir nopietns šķērslis.

Nemot vērā augstāk minēto ierosinu draudzes dalīt trīs grupās pēc trim kritērijiem: 1)draudzes locekļu skaits, 2)aktīvo nozaru skaits draudzē un 3)iznomājama īpašumu esamība draudzei. Atbilstoši šiem kritērijiem noteikt diferencētas administratīvās struktūras modeli un pārvaldes procedūras Satversmē:

1. Grupa - lielās draudzes ar lielu draudzes locekļu skaitu un ar aktīvām kalpošanas nozarēm un ar iznomājamiem īpašumiem, kurās nepieciešama aktīva darbības uzraudzība. Šīm draudzēm attaisnojama ir divpakāpju pārvaldes struktūra sapulce ievēl padomi revidentu un tā valdi, kā arī nominācijas komisija pirms padomes vēlēšanām.
2. Grupa - draudzes ar vidēju draudzes locekļu skaitu, ar vairākām nozarēm un ar iznomājamiem īpašumiem, kurās nepieciešama vidēji cieša uzraudzība. Šīm draudzēm iesakāma vienpakāpes

pārvalde – sapulce ievēl valdi un revidentu, nominācijas komisija nav obligāta, lai izvirzītu valdes locekļus, ja tos izraugās mācītājs.

3. Grupa – draudzes ar mazu locekļu skaitu varbūt ar vienu nozari (svētdienas skola vai diakonija), kurām nav iznomājami īpašumu un draudzes galvenais uzdevums uzturēt namu un Dievkalpojumus tajā, un šīm draudzēm patiesībā nav ko uzraudzīt, jo ziedojumu summas ir mazas, un līdz ar to izdevumu maz, tikai paši nepieciešamākie, tos sedz pāris draudzes locekļi, arī reti kazuāliju maksājumi, atlikums kases bankas kontos neveidojas. Šajās draudzēs laicīgi izziņotā sapulce bez nominācijas komisijas pēc mācītāja ieteikuma ievēl valdi atklātā vai aizklātā balsošanā.

Ierosinu veikt labojumus trijos Satversmes pantos, kas skar padomes un valdes ievēlēšanu un darbību, kā arī revidentu ievēlēšanu.

Izteikt 68.1 pantu jaunā redakcijā:

Draudzes sapulce ievēl draudzes padomes locekļus atbilstoši draudzes locekļu skaitam un draudzes darbības nozaru skaitam un draudzes saimnieciskai darbībai. Draudzes locekļu skaitam ņem vērā vidējos rādītājus pēdējos trīs gados.

- 1) Draudzē virs 300 draudzes locekļiem ievēl padomi 10-30 draudzes padomes locekļus un, ja nepieciešams, līdz 10 draudzes padomes locekļu kandidātus. Padome no sava vidus izvēlas valdi.
- 2) Draudzē ar 299 -80 draudzes locekļiem vai draudzēs, kurās darbojas vairākas nozares atbilstoši 74.punkta 6) apakšpunktam vai ir iznomājami īpašumi vai saimnieciskā darbība ievēl valdi 5-9 draudzes valdes locekļus un, ja nepieciešams, līdz 5 draudzes valdes locekļu kandidātus.
- 3) Draudzē, kurās ir mazāk kā 79 draudzes locekļi un kurās darbojas ne vairāk kā viena nozare atbilstoši 74.punkta 6) apakšpunktam un nav iznomājami īpašumi ievēl valdē 3-5 draudzes valdes locekļus.
- 4) Arī vairākām draudzēm, kuras atbilst 2. vai 3. apakšpunkta kritērijiem var ievēlēt kopīgu valdi, kurā ir pārstāvji no visām šīm draudzēm, un ja draudze sapulce vēlas var saglabāt katras draudzes juridiskās personas statusu vai apvienoties vienā juridiskā personā. Valdes locekļu skaitu ievēl atbilstoši kopīgajam draudžu locekļu skaitam un dalījumam šajā pantā.

Paskaidrojums – Draudzes dalījumam grupās locekļu skaita robežlielumi ir pieskaņojami faktiskajai LELB draudžu statistikai.

Labot pēdējo teikumu 82.pantam “Sēdes ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās draudzes mācītājs vai draudzes valdes priekšnieks un vēl divi draudzes valdes locekļi, vai draudzēs kur ievēlēta valde atbilstoši 68.1.p. 3) sapulce ir pilntiesīga, ja piedalās draudzes mācītājs vai draudzes valdes priekšnieks un viens draudzes valdes loceklis.”

Papildināt 147.pantu ar šādu teikumu: “Draudzēs, kuras skaitliskais sastāvs nepārsniedz 79 draudzes locekļus un kuriem nav iznomājami īpašumi un dokumentu, tai skaitā grāmatvedības dokumentu, skaits nepārsniedz vidēji pēdējos trīs gados 120 vienības gadā. Revidentu var neievēlēt, bet pārraudzību un kontroli veic draudzes mācītājs un prāvests vai viņa nozīmēta persona.”

Paskaidrojums – Mazajām draudzēm, kurām nav kalpošanas nozares vai varbūt ir tikai vien nozare un nav iznomājama īpašumu un reizēm taupības dēļ, nav pat sava bankas konta, izmaksas veido tikai pāris izmaksu veidi (honorāri mācītājam un ērģelniekam, elektroenerģijas apmaksa un tad vēl 1-3 saimnieciskas darbības izdevumi). Pilnu revīziju, izpētot gan Gada Pārskata summas, gan pirmdokumentus, var veikt stundas laikā, jebkurš, kuram ir interese un tāpēc īpašam cilvēkam – revidentam nav ko darīt, un tāpēc tas nav vajadzīgs. Tomēr, iespējams, kādreiz draudzē var tik realizēts kāds restaurācijas projekts ar piesaistītu finansējumu, un tāpēc būtu svarīgs dokumentu skaits vidēji vairākos, piemēram - trijos gados. Projektos parasti pats finansējuma sniedzējs nosaka izmaksu uzskaites, attaisnojošo dokumentu apriņķi un pats kontrolē noteikumu ievērošanu.

Andris Reiters

Valkas-Lugažu, Strenču un Vijciema draudžu palīgmācītājs

Signature not validated

Digitally signed by ANDRIS REITERS
Date: 2022.02.15 21:02:34 EET